

Tilslutning til kollektive varmforsyningsanlæg

JURA

Af jurist Karen Marie Nygaard, DFF

I DFFs sekretariat får vi ofte spørgsmål om tilslutningspligt, herunder forblivelsespligt m.v. efter reglerne i bekendtgørelse nr. 581 af 22. juni 2000 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg (også kaldet "tilslutningsbekendtgørelsen").

Kommunerne har siden 1979 haft lovhjemmel til at pålægge tilslutningspligt, forblivelsespligt m.v., men når kommunerne i et konkret projekt pålægger tilslutningspligt m.v. i et område, opstår der ofte en række helt konkrete spørgsmål som eksempelvis fra hvilket tidspunkt, der kan opkræves fast bidrag, pligter og rettigheder efter et tilslutningspålæg, dispensation, herunder dispensation til folkepenionister osv.

I det følgende er skitseret hovedelementerne i forbindelse med et pålæg om tilslutningspligt m.v., og dermed bestemmelserne i tilslutningsbekendtgørelsen.

Generelt

Kommunen er den overordnede varmeplanmyndighed, jf. reglerne i varmforsyningsloven (nr. 772 af 24. juli 2000 med senere ændringer). En af kommunalbestyrelsens helt centrale opgaver efter varmforsyningsloven er derfor også at følge og vurdere udviklingen i tilslutningen til den kollektive varmforsyning i kommunen.

Varmeforsyningsloven indehold-

Karen Marie Nygaard

er en række styringsmidler som bl.a. er fastlagt i tilslutningsbekendtgørelsen, og som vil blive nærmere gennemgået i det følgende.

Hvad er tilslutningspligt/forblivelsespligt m.v. ?

Det er alene kommunalbestyrelsen, der kan pålægge ejendomme tilslutningspligt til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Tilslutningspligt kan således ikke pålægges af f.eks. Energistyrelsen eller amtet.

Kommunalbestyrelsen kan pålægge tre typer tilslutningspligt:

- Tilslutningspligt til ny bebyggelse.
- Tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse med 9 års frist.
- Tilslutningspligt for bebyggelse, der allerede er tilsluttet kollektivt varmforsyning - også kaldet "forblivelsespligt".

Tilslutningspligt til ny bebyggelse

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at ny bebyggelse - indenfor et nærmere afgrænset område - skal tilsluttes et kollektivt varmforsyningsanlæg fra det tidspunkt, bebyggelsen tages i brug, dvs. når kommunen udsteder ibrugtagningssattest. Ejeren skal have besked om tilslutningspligten senest, når der udstedes byggetilladelse.

Betegnelsen "ny bebyggelse" betyder i varmforsyningslovens forstand en bebyggelse, hvor der i forbindelse med øvrige byggearbejder også bliver installeret et helt nyt selvstændigt varmeanlæg. Betegnelsen dækker derfor to former for bebyggelse:

- Nye bygninger, hvor der i forbindelse med de øvrige byggearbejder samtidig etableres et nyt selvstændigt varmeanlæg
- Eksisterende bygninger, hvor der etableres et nyt selvstændigt opvarmningssystem i forbindelse med modernisering, anden ombygning eller udvidelse.

For at sådanne eksisterende ejendomme (bygninger) bliver omfattet af tilslutningspligten, er det et krav, at ejendommen både installerer et nyt selvstændigt anlæg, og at dette sker i forbindelse med en ombygning. At den ene betingelse er opfyldt er altså ikke nok til, at ejendommen omfattes af tilslutningspligten.

Desuden er det en betingelse for, at den ovenfor nævnte "eksisterende ejendom" omfattes af bestemmelserne for tilslutningspligt til ny bebyggelse, at den berørte ejer (eller ejendommens tidligere ejer) har været hørt i forbindelse med behandlingen af selve projektforslaget om tilslutningspligt. Det betyder i praksis, at kommunen skal have skrevet til ejeren af den pågældende ejendom og oplyst om, at selv om der er tale om et projektforslag for ny bebyggelse, kan den eksisterende ejendom blive omfattet under de ovenfor nævnte særlige betingelser.

Tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse med 9 års frist

Tilslutningsfristen for eksisterende ejendomme, der ikke i forvejen er tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg, er 9 år fra ejerne har modtaget meddelelsen om kommunalbestyrelsens endelige beslutning om tilslutningspligt.

Hvis ejendommen inden 9 års fristens udløb får udskiftet varmeinstallationerne eller væsentlige dele heraf, kan kommunalbestyrelsen kræve ejendommen tilsluttet til det kollektive varmforsyningsanlæg på tidspunktet for udskiftningen. Dette forudsætter dog, at kommunen tidligere har truffet beslutning herom og meddelt ejerne dette.

Forblivelsespligt for bebyggelse, der allerede er tilsluttet kollektiv varmforsyning

Mange ejendomme forsynes allerede fra et kollektivt varmforsyningsanlæg. Tilslutningen til disse anlæg er normalt etableret og reguleret gennem kontrakter, som ejeren frivilligt har indgået med forsyningselskabet.

Ofte vil kontrakten eller forsyningselskabets vedtægter indeholde bestemmelser om, at ejeren har adgang til at opsige aftalen med forsyningselskabet. Dette forhindrer dog ikke, at ejendommen kan pålægges forblivelsespligt,

hvis ejendommen stadig forsynes fra forsyningselskabet på det tidspunkt, hvor ejeren modtager kommunalbestyrelsens endelige beslutning om forblivelsespligt.

Hvis ejeren ensidigt og uretmæssigt afbryder forsyningen til ejendommen for at undgå forblivelsespligten, skal ejendommen stadig betragtes som forsynet, og vil således kunne pålægges forblivelsespligt.

Ingen aftagepligt

Det er vigtigt at præcisere, at tilslutningspligt pålagt efter varmforsyningslovens bestemmelser ikke medfører pligt til at aftage varme fra forsyningselskaberne. Ejeren er således ikke forpligtet til at aftage varme fra selskabet. Og ejeren kan nøjes med at betale det faste bidrag fra det tidspunkt, hvor tilslutningspligten indtræder.

Hvordan pålægges tilslutningspligt/forblivelsespligt m.v. ?

Kommunalbestyrelsens beslutning om tilslutningspligt træffes på grundlag af et projektforslag for tilslutningspligt/forblivelsespligt, som beskriver konsekvenserne af tilslutningspligten for de berørte grundejere.

Forsyningselskabet sender projektforslaget til kommunalbestyrelsen. Projektforslaget belyser forudsætningerne for pålæggelse af tilslutningspligt og danner grundlag for kommunalbestyrelsens beslutning om at pålægge tilslutningspligt.

Projektforslaget for tilslutningspligt/forblivelsespligt udarbejdes og behandles i overensstemmelse med de regler, der er angivet i tilslutningsbekendtgørelsen.

Hvilke oplysninger skal tilslutningsprojektet indeholde?

For så vidt angår udarbejdelse af projektforslag, skal det ganske kort nævnes, at det bl.a. skal fremgå af projektforslaget for tilslutningspligt/forblivelsespligt, hvilke ejendomme

og forsyningsanlæg der påtænkes omfattet af tilslutningspligten. Såvel kortmateriale, adresselister som fortegnelser med matrikelnumre m.v. er velegnet til at beskrive dette nærmere.

Projektforslaget skal endvidere gøre rede for, hvornår de forskellige kategorier af bebyggelse skal tilsluttes, samt oplyse om retsvirkningerne af tilslutningspligten/forblivelsespligten, samt om forsyningselskabets rettigheder og forpligtelser til at etablere de tekniske anlæg, der er nødvendige for forsyningen. Forslaget skal endvidere belyse tilslutningspligtens økonomiske konsekvenser for forbrugerne, herunder oplyse om et eventuelt tilslutningsbidrag samt faste bidrag. Derudover skal forslaget oplyse, hvilke kategorier af ejendomme der er fritaget for tilslutningspligten.

Hvis de ovenfor nævnte forhold ikke er fyldestgørende belyst, medfører det, at projektet ikke kan danne lovmæssigt grundlag for at pålægge tilslutningspligt/forblivelsespligt, og medfører således ugyldighed.

Høringsprocedure m.v.

Når kommunalbestyrelsen har principgodkendt projektforslaget, skal det sendes til høring hos de berørte parter, som har en frist på 4 uger til eventuelle indsigelser. Høringen skal være skriftlig, og kommunalbestyrelsen kan således ikke nøjes med at orientere de berørte parter på borgermøde, ved annoncering eller lignende.

Manglende høring betragtes som en væsentlig formel fejl, fordi en ejendom, som ikke har været omfattet af høring, ikke kan pålægges tilslutningspligt/forblivelsespligt. Kommunalbestyrelsen og forsyningselskabet må således igennem en ny procedure med ny projektkodkendelse og efterfølgende høring, hvis de ejendomme, der er blevet "overset" i første omgang,

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

ønskes pålagt tilslutnings-pligt.

Når kommunalbestyrelsen har godkendt projektforslaget for tilslutningspligt, skal kommunalbestyrelsen skriftligt underrette de berørte ejere herom. Brevet skal indeholde oplysning om klageadgang og klagefrist samt om retsvirkningerne af kommunalbestyrelsens beslutning. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sørge for, at beslutningen om pålæg af tilslutningspligt tinglyses på ejendommen.

Hvad er konsekvensen - pligter og rettigheder efter tilslutningspålæg ?

Tilslutningsbekendtgørelsen beskriver udtømmende de retsvirkninger, som et pålæg om tilslutning har. Det indebærer nemlig, at forsyningsselskabet fra tilslutningstidspunktet både kan opkræve tilslutningsbidrag (dvs. investeringsbidrag og stikledningsbidrag, såfremt der etableres stik) og de faste bidrag, som selskabet har anmeldt til Energitilsynet.

Tilslutningstidspunktet defineres som den dato, hvor der er mulighed for forsyning fra anlægget, og hvor tilslutningspligten indtræder. For ny bebyggelse betyder det den dag, bygningen tages i brug. For eksisterende bebyggelse efter en 9-årig tilslutningsfrist, eller hvis væsentlige var-meinstallationer skal udskiftes inden denne frist.

Tilslutningspålægget forpligter desuden forsyningsselskabet til at etablere de tekniske anlæg m.v. samt stikledninger, der er nødvendige for at kunne levere varme til de bygninger, der er pålagt tilslutningspligt.

Ejeren får følgende forpligtelser ved tilslutningspålæg:

1. Betaling af eventuelt tilslutningsbidrag, bestående af investeringsbidrag og stikledningsbidrag
2. Betaling af faste bidrag
3. Accept af, at der etableres de

nødvendige tekniske anlæg og installationer

Tilslutningspålægget betyder således, at forsyningsselskabet kan etablere de tekniske anlæg m.v. samt stikledninger, som er nødvendige for at kunne forsyne ejendommen. Stik-ledninger m.v. kan etableres, så snart ejendommens ejer har modtaget kommunalbestyrelsens pålæg om tilslutningspligt. Ejeren og forsyningsselskabet kan dog aftale, at selskabet undlader at etablere stikledning m.v. og alene opkræver evt. tilslutningsbidrag og faste bidrag.

DFF skal hertil bemærke, at værket - efter DFFs opfattelse - bør afholde sig fra at grave stikledningen m.v. ned på en ejendom, hvis ejeren modsætter sig dette. I den situation, hvor en ejer bliver omfattet af en tilslutningspligt/forblivelsespligt, men hvor vedkommende ikke ønsker at aftage varme, finder vi det urimeligt at stille krav om fysisk tilslutning, idet det ikke giver nogen mening - rent fysisk - at grave en stikledning ned på en ejendom, hvor ejeren ikke ønsker at aftage fjernvarme, og hvor nedgravning af en stikledning således er en unødvendig udgift for ejeren, som i øvrigt ikke har aftagepligt. Hvis en sådan sag forelægges for Energitilsynet, vil tilsynet utvivlsomt også anse det for værende urimeligt, såfremt forbrugeren pålægges en unødvendig udgift som nævnt i eksemplet ovenfor.

Tilslutningsbidrag/faste bidrag

Tilslutningsbidraget er en engangsudgift, som forsyningsselskabet kan opkræve på tilslutningstidspunktet. Tilslutningsbidraget består af et investeringsbidrag, der er et bidrag til fællesanlægget og et stikledningbidrag, der skal dække de omkostninger, der er forbundet med at etablere stikledningen.

Ejendomme, der er pålagt forblivelsespligt, kan ikke afkræves et nyt tilslutningsbidrag, da denne udgift allerede er betalt, dengang ejen-

dommen oprindeligt blev tilsluttet forsyningsanlægget.

Fra tilslutningspligtens indtræden er ejeren derimod forpligtet til at betale faste bidrag. Beløbsstørrelsen på det faste bidrag er nærmere fastlagt i det enkelte værks tarif.

Særligt for pensionister

Kommunalbestyrelsen giver efter ansøgning dispensation for tilslutningspligt til folkepensionister. Det betyder i praksis, at kommunen skal give dispensation, hvis en folkepensionist ansøger om det. Det skal samtidig bemærkes, at Energistyrelsen p.t. ikke har udstedt vejledningmateriale eller lignende om håndtering af bestemmelsen, og praksis på området er også meget begrænset.

Bebyggelse, der ikke kan kræves tilsluttet

Som udgangspunkt kan enhver bebyggelse, der benytter energi til rumopvarmning og forsyning med varmt vand, kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg.

Da varmforsyningsloven i sin tid blev vedtaget, var det imidlertid en forudsætning, at der ikke måtte pålægges tilslutningspligt i tilfælde, hvor det ville medføre ekspropriationslignende indgreb hos den enkelte forbruger. For at fremme udbredelsen af vedvarende energi blev der også åbnet op for, at vedvarende energianlæg kan installeres i områder med kollektiv forsyning.

I tilslutningsbekendtgørelsen er oplistet de kategorier af eksisterende bebyggelse, som ikke kan kræves tilsluttet. Det er op til kommunalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde at skønne, om betingelserne for fritagelse for tilslutningspligt er opfyldt.

Tilslutningsbekendtgørelsen fastslår samtidig, at betingelsen for fritagelse for tilslutningspligten skal være opfyldt på det tidspunkt, hvor meddelelse om tilslutningspligten

modtages af ejeren. Når ejeren har fået meddelelse om tilslutningspligt, kan denne ikke kræve sin ejendom fritaget for tilslutning ved på et senere tidspunkt at installere et af de anlæg, der er nævnt i bekendtgørelsen, eller ved i øvrigt at henviser til fritagelsesbestemmelserne.

Dispensation

Kommunalbestyrelsen har mulighed for i særlige tilfælde efter ansøgning at meddele dispensation fra tilslutningspligten. Kommunalbestyrelsens afgørelse sker ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag, således at kommunens administration af bestemmelsen ikke får karakter af generelle dispensationer.

Tinglysning

Kommunalbestyrelsen har pligt til at lade beslutningen om, at en ejendom er pålagt tilslutningspligt, tinglyse på ejendommen. Dermed sikres, at tilslutningspligten er kendt for eventuelle senere erhververe af ejendommen.

Tinglysningen har således ikke betydning for beslutningens retsvirkninger eller for tilslutningsfristen. Retsvirkningerne indtræder fra det tidspunkt, hvor beslutningen er meddelt ejeren, og tilslutningsfristen regnes fra samme tidspunkt.

Sagt på en anden måde så har tinglysning ingen retslig betydning mellem kommunen og den ejer, hvis ejendom får pålagt tilslutningspligt.

Det bemærkes, at det alene er selve kommunalbestyrelsens beslutning om at pålægge tilslutningspligt, der skal tinglyses. Tinglysning sker på kommunalbestyrelsens foranledning, og udgifterne hertil dækkes af kommunalbestyrelsen. Tinglysningen er altså uden omkostninger for ejeren og kræver ikke ejerens samtykke.

Klageadgang

Kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages til Energiklagenævnet. Klagefristen er fire uger fra den dag,

afgørelsen er meddelt den klageberettigede. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, hvilket vil sige, at næste skridt er domstolene, hvis man ønsker at forfølge sagen.

I den ovenfor nævnte gennemgang er der bl.a. taget udgangspunkt i "Vejledning til Energiministeriets bekendtgørelse nr. 196 af 22. marts 1991 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg, august 1998", som kan findes på Energistyrelsens hjemmeside. Se adressen www.energistyrelsen.dk, gå ind under "Forsyning", videre ind under "Varmeforsyning" og herefter ind under "Tilslutningspligt".

Det bemærkes, at vejledningen er udstedt i henhold til den tidligere gældende bekendtgørelse, men da en stor del af bestemmelserne er videreført i den gældende bekendtgørelse, vil vejledningen i vid udstrækning fortsat kunne anvendes.

Hvis den ovennævnte gennemgang skulle give anledning til spørgsmål eller kommentarer i øvrigt, er man selvfølgelig velkommen til at kontakte DFFs sekretariat.